
RTÜK Başkanı Dursun: “Dil, ulusal değerlerimizin başında gelmektedir.”

Aylık RTÜK Toplantılarının otuz sekizincisi “Medya Dili ve Medyada Türkçenin Kullanımı” başlığıyla, 17 Eylül 2014 çarşamba günü Türk Dil Kurumu (TDK) Başkanı Prof. Dr. Mustafa Sinan Kaçalın’ın sunumuyla Üst Kurul konferans salonunda gerçekleştirildi. Konferansa Üst Kurul Başkanı Prof. Dr. Davut Dursun ve Üst Kurul Başkan Vekili Prof. Dr. Hasan Tahsin Fendoğlu ile birim amirleri ve Üst Kurul personeli katıldı.

Konferansın açış konuşmasını yapan Üst Kurul Başkanı Prof. Dr. Davut Dursun, Türkiye'nin iki asırdır gündeminde bulunan dilin her zaman tartışıldığını ve zaman zaman siyasete de alet edildiğini belirtip "Bizim açımızdan dilin değeri yadsınamaz" diyerek şunları söyledi: "Bizim denetlemek ve düzenlemekle yükümlü olduğumuz görsel, işitsel medya, dil üzerinde daha etkili bir mecra olarak mütalaa edilir. O nedenle Türkçe'nin televizyon ekranlarında hatalı ifade edilmesi, argo ve güzel olmayan şekilde dile getirilmesi ister istemez ekranda kalmıyor, izleyiciler üzerinde de şu veya bu şekilde etki meydana getiriyor. O nedenle dilin kurallara uygun, güzel konuşulabilmesi, öyle bir alışkanlığın elde edilmesi konusunda radyo ve televizyon kuruluşlarının son derece önemli ve doğrudan etkileri var. Biz de yayın kuruluşlarının ve medya hizmet sağlayıcıların kullandıkları dilin kurallara uygun olmasını, argo olmamasını, küfürlü ve yanlış kullanılmamasını arzu ediyoruz. Buna mugayir olan yayınları da ihlal oluşturuyor diye not ediyoruz."

Son zamanlarda özellikle radyolarda dilin kullanımı konusunda "çığırından çıkma" diye tabir edilebilecek bir eğilim olduğuna dikkat çeken Dursun, bunun yeniden düşünülmesinde yarar olduğunu kaydetti. Dursun, Türkçe'nin kurallarının bozulmadan doğru, güzel ve anlaşılır kullanılmasının sağlanmasından sorumlu olduklarını ve yayında dilin düzeysiz, kaba ve anlamsız kullanılmasına da yer verilemeyeceğini söyledi.

Fransızların dil konusundaki hassasiyetlerini de anımsatan Dursun, "Bunu bir bağınazlık olarak görmemek lazım. Dil, ulusal değerlerimizin başında gelmektedir. Ondandır dolayı mümkün olduğunca sağlıklı kullanılması gerekiyor" diye konuştu.

TDK Başkanı Kaçalin: "Haberleşme araçlarından beklenen, yanlış anlaşılmaya yol açmayacak şekilde dilin doğru kullanılmasıdır."

TDK Başkanı Prof. Dr. Mustafa S. Kaçalin ise, Türkçe'nin doğru kullanımı, anlatım bozuklukları ve medyadaki dil yanlışlarına dikkat çekerek "Haberleşme araçlarından beklenen, yanlış anlaşılmaya yol açmayacak şekilde dilin doğru kullanılmasıdır" dedi. İmla, anlam ve yapıya dayalı yanlışlıkların en sık rastlanan hatalar olduğunu belirten Kaçalin, dilde imlanın önemini büyük olduğunu, bir virgülün mahkemede davayı kazandırabileceğini ya da kaybettirebileceğini söyledi. İnceltme işaretinin eksikliğini yanlış anlamalara neden olabileceğini ve hiçbir zaman dilden kaldırılmadığını vurgulayan Kaçalin, inceltme işaretinin 1928 yılından beri hiçbir imla kılavuzundan çıkarılmadığını dikkat çekti.

Yabancı dilin etkisiyle ülkemizde "ç" harfinin kullanılmamasını eleştiren Kaçalin, bunun inkılaplara karşı olmak anlamında yorumlanabileceğini söyledi. Kaçalin, TDK'nın, dil konusunda danışıldığında bilgi vermekle yükümü bir kurum olduğunu ifade ederek, Türk Dil Kurumu'nun bulunduğu karşılıkların da medyada yapıcı olmayacak şekilde eleştirildiğini dile getirdi. Sunumun ardından dinleyicilerin sorularını da yanıtlayan Kaçalin, yabancı sözcüklere nasıl karşılık ürettikleri sorusu üzerine "Kelimeleri kurumlar değil halk üretir" yanıtını verdi. Yayınlarında şive kullanımına ilişkin sorulan bir soruya Kaçalin şu şekilde cevap verdi: "Diyelim ki, bir dizi filmde bir karakter var ve bir yörenin şivesiyle konuşması rol olarak belirtilmişse, yani bir yöreye özgü konuşuyorsa burada sakınca yoktur. Ancak yerel bir yayın kuruluşu bulunduğu bölgenin şivesini kullanarak yayın yaparsa bu normal değildir." Konferansın sonunda Üst Kurul Başkanı Dursun, Kaçalin'e sunumu için dinleyicilere de katılımları için teşekkür etti. (17.09.2014)